

4 BÖNDAGEN 1857 OTTESÅNG

<sida1> Ottesångs predikan på 4de Bördagen 1857.

Ottesångs Text. Psal. 80:2

Jag vill sjunga om Herrans nåd evinnerliga, och Hans sanning förkunna med min mun ifrån slägte till slägte.

I anledning af denna heliga Text skole vi ge[-]nom Guds nåd betrakta och eftersinna, huru en christen prisar Guds nåd, och förkunnar Hans sanning ifrån slägte till slägte. Vi måste dock beklaga med konung David: hjelp Herre de helige äro få, och just derföre <sida2> att de helige äro få[,] måste vi taga konung David till Exempel för att visa huru en chris[-]ten prisar Guds nåd: Emedan den falska christendomen också vill tränga sig fram, och förkunna Guds sanning, när den kommer i strid med den sanna christendomen. <sida3> Den falska christendomen ger sig ut för att vara den rätta christendo[-]men, och menar, att den som ger sig ut för en christen, han är en skrymtare, och andeligen högfärdig, men den som förnekar Christum med eder och svordomar, han är en rätt christen och derföre påstå alla nådatjufvar, att Petrus var en rätt christen både före och efter fallet. Men huru stod det till med Davids christendom före fallet? När vi jämföra Psalmerna, såsom de nu stå att läsa i Bibeln; med Davids lefvernes beskrifning, så finna vi att Davids Psalmer blifvit <sida4> skrifna på olika tider[,] somliga Psalmer har David sjungit i sin ungdom. och somliga Psalmer har han sjungit i sin ålderdom[.] Men Psalmerna stå icke nu i den ordning, som David sjöng dem. Derföre kunna vi af han[s] Psalmer icke få någon säker up[p]lysning om tiden när han sjöng dem första gången. Vi kunna endast af innehållet döma om set sinnes[-]tillstånd, hvaruti David befann sig, när han sjön den eller den Psalmen. Den 89 Psalmen, hvarifrån Dagens Text är tagen, är skrifven af Davids klockare Ethan, som skref många Psalmer under Davids tid, och Psalmen handlar förnämligast om den nåd, som Gud bevi[-]sat David i lekamligt afseende; denna Psalm <sida5> tyckes vara sjungen i Templet medan David ännu var lefvande, och låg på sin sotesäng, eller straxt efter Salomos utkorande till konung. David prisade Gud, som hade låtit honom lefva så länge, att han fick skåda sin Son Salomo, sittande på Davids stol, såsom utkorad till konung öfver Israel: Denna Davids glädje öfver konung Salomos up[p]höjelse till konung var någonting, som egente[-]ligen icke hör till chris[-]tendomen. Men en christen erkänner dock gerna att han har Guds nåd att tacka för sin jordiska lycka, och David ansåg det för en stor lycka, att han före sin död fick skåda sin Son Salomo sittande på Israels Thron. Konung var då af lefvande mätt såsom det heter i skriften: han hade ingenting vidare att önska <sida6> hoppas eller vänta af verlden. Han beredde sig att fara hädan och samlas till sina fäder, i fullkomligt medvetande af Guds nåd. Han hade icke heller något bekymmer om sina barn, hvilka voro fullväxta och försörjda. Salomo var också den enda bland Sönerna, som David ansåg vara utkorad af Gud till konung, ty de andra sönerna voro ogudaktiga och olydiga emot sina föräldrar: och då konung David redan var gammal och krank, så orkade han icke sjelf sjunga, derföre lät han sin klockare Ethan skrifva en lofsång till Guds äro, för den stor[a] nåd, som honom vederfarits, då han hade fått en förhoppningsfull Son till efterträdare på Israels Thron. På

4 BÖNDAGEN 1857 OTTESÅNG

sådant sätt ungefärligen har den 89de <sida7> Psalmen tillkommit, efter hvad vi nu kunna sluta af Psalmens innehåll.

Men en annan fråga blir det, hvilket sammanhang denna Psalm har med Davids christendom. Den naturliga människan menar, att en döende Fader kan känna sig glad och lycklig, när han lemnar efter sig en Son, som kan stå för huset, och up[p]fylla den döende Fadrens yttersta vilja. Derpå lägger också den naturliga människan den största vikt, att hennes yttersta vilja i jordiskt eller lekamligt afseende må blifva up[p]fyld, genom någon af de efterlevande barnen; han har största bekymret om sina barn, att de må blifva väl försörjda, och komma väl till i verlden. Men det är icke så till förståendes, som skulle Konung David på sin <sida8> sotesång hafva haft största bekymret om sina barns och undersåters lekamliga välgång. Utan David, hade det största bekymret om sina barns och undersåters Guds fruktan och christendom. Han hade sjelf under sin lefnad varit mon om sina undersåters Guds fruktan och christendom; han hade varit nitisk om den rätta Gudstjensten, emedan [han] kände den sanningen djupt i sitt hjerta, att Herrans fruk[t]an är den sanna och rätta Grundvalen för människans lycksalighet i tid och evighet. Derföre hade han också fått löfte af Gud, att Christus skulle vara en utaf hans efterkommande, som skulle sitta på Davids stol, och regera hedningarne med Jern ris. Och derföre hade han sjungit så många Psalmer om Christus. Men icke kunde David vara <sida9> så enfaldig, att han trodde, att Guds löfte om messias eller christus, var redan up[p]fyllt i han[s] Son Salomo. icke trodde David att Salomo var den man, som skulle frälsa Israels folk ifrån deras synder; men David hade den förhoppningen, att hans son Salomo skulle utföra den döende Fadrens yttersta vilja i afseende på den rätta Gudstjensten, hvori[-]genom Folkets Gudsfruktan kunde befrämjas under väntan på den tillkommande Frälsaren. Konung David hade äfven fått det löftet af Gud, att hans Son Salomo skulle bygga ett Herrans Tempel, hvarest hela folket skulle få församla sig till en allmän Guds tjenst. Deröfver gladdde sig den döende Fadren, att Gud hade beskärt honom en sådan Son, som kunde up[p]fylla hans yttersta vilja i de ting, som hörde till en sann Guds fruktan. <sida10> För denna stora Guds nåd prisade David Herran, och sade: "lofvad vare Herren Israels Gud, som i dag hafver låtit en sitta på min stol, så att mina ögon thet sett hafva". Vi höre således, att Davids glädje på sotesången var en andelig glädje: han prisade Guds nåd, som hade gifvit honom en sådan Son, som kunde up[p]fylla den döende Fadrens yttersta vilja i afseende på folkets Guds fruktan och christendom. Just häruti består nu skil[l]naden emellan den sanna och falska christendomen. Den sanna Christendomens be<sida11>kännare glädja sig öfver Guds rikes tillväxt, likasom och Christus fröjdade sig i Andanom, när han såg, att predikan verkade en sann ånger, bättring och lefvande Tro. Deremot blef han bedröfvad i sin anda, när han såg huru den gensträfviga och säkra hopen bemötte honom med smädelser och hat. Frälsaren gret öfver det förhärdade folket i Jerusalem, som föraktade alla varningar och bättrings rop.

Men den falska christendomens bekännare, kunna icke [<kunna> överstrykt ord] vara bedröfvade öfver sin egen, och andra människors eviga ofärd. Den döda trons anhängare <sida12> bry sig icke om andra människors välfärd, ty

4 BÖNDAGEN 1857 OTTESÅNG

[de] tro icke, att det står så illa till med deras christendom. De hysa den ljuftva inbillningen, att Gud är nådig emot obotfärdiga, och på denna inbillade nåd, synda alldeles oförsynt. De hafva en tro, som tyckes vara fast som berg: Och på denna döda tro lefva de som hedningar. De supa och tro; de svärja och tro; de äro orättvisa mot sin nästa, och tro ändå att Gud är nådig. Ty djefvulen inbillar dem, att ett sådant lefverne är ingen synd. Derföre ser man, att nådatjufven föraktar det, som är allra angelägnast i christendomen.

< sida13 > Davids ånger kunde vara behöflig för David, och andra dylika grof[-]va brottslingar, men icke för hederligt folk. Publikanens sukkande anse de för skrymteri. Synderskan vid Jesu fötter, var icke bättre än andra menniskor derföre att hon gret. Det kunde kanske vara behöfligt för henne, som var en allmän hora, men det passar icke för hederligt folk. Att Petrus gick ut och gret bitterligen, det kunde kanske vara behöfligt för honom som hade förnekat christum; men nådatjufven har ju aldrig förnekat christum, och behöfver derföre icke gråta som Petrus. < sida14 > Ej heller behöfver nådatjufven grubbla, liksom Luther grubblade. Allt sådant grubbleri, säger nådatjufven, är ett onödigt grubbel. Men huru går det nu med nådatjufven, när döden kommer? kan han prisa Gud liksom David för den nåd, som honom vederfaren är? Man har sett, att den starka tro, som aldrig tviflar[,] förvandlar sig ofta i tvifvel, vid dödens annalkande. Mångens ögon öppnas på döds bädden Mången döende < sida15 > börjar tvifla, just i det ögnablick, när han är fär[-]dig att resa till Evigheten. Och hvaraf kommer då detta tvifvel, och denna fasa för Döden? Jo det kommer deraf, att nådatjufven har syndat på Guds nåd; han har alldrig blifvit en christen i lifvet, och kan icke blifva en christen i döden, emedan det då är för sent. En sådan menniska har alldrig blifvit väckt ur syndasömnen. Alldrig har en sådan menniska grubblat.

< sida16 > Alldrig har en sådan menniska fallit i förtviflan; Alldrig har han sukkat, som publikanen; Alldrig har han känt Satans magt och Lagens förbannelse[.] Alldrig har han känt Guds vrede: Alldrig har han fruktat för Död[e]n och Domen; Alldrig har han varit i själa ångest. Men när döden kommer öfver henne: då först falla fjellen ifrån ögonen. Då ser han med fasa, att han är på en dålig väg. Då måste han fördöma sig sjelf och säga: Jag är på en dålig väg. Menniska, < sida17 > betänk dig väl, innan du reser på må[-]få till evigheten. Tänk icke som en dåre[:] Det är tids nog att grubbla i Evigheten.

Det ger[?] nu för tiden många, som säga: Det är ett stockat och mödosamt ting med vårt lif och när en menniska död är, så är det platt ute med henne; Och man vet ingen som af döden igen kommen är. Så kommer nu och låter oss lefva väl, medan vi kunne, och bruka oss, medan vi unge äro[;] vi vilja fylla oss med < sida18 > bästa vin och salva. Låt oss icke försumma Maj blomstren. Låt oss bära kransar af unga rosor, förr än de vis[s]na. Det vill säga: vi vilja dri[c]ka och roa oss, medan vi unge äro. Så talade den sorglösa hopen redan i Salomos tid. Denna vilda hop trodde alldeles icke [< att > överstrykt ord] på ett bättre lif efter detta. Den hopen som fyllde sig med bästa vin och Salva, ansåg det vara bäst, att lefva öfverdådigt, och hafva roligt, medan man < sida19 > är ung. Och de som höra till den hopen göra narr af dem som grubbla; de förakta alla varningar till bättring. Deras högsta

4 BÖNDAGEN 1857 OTTESÅNG

diktan och traktan är, att hafva roligt: Derföre göra de sig lustiga, de tillfrids[-]ställa sina syndiga lustar och begärelser, hvar och huru de kunna[.] De supa, slå boll och spela kort, och lefva öfverdådigt och tänka som så[:] tids nog att grubbla i Evigheten. Huru går [det] för sådant folk[,] när döden kommer alldeles oväntadt på dem? Jo!; när döden kommer <sida20> måste de fördöma sig sjelfva och säga: "Jag är på en dålig väg. Gud hörer icke mina böner.

Andra mena: man bör icke lefva så öfverdådigt: man bör bättra sitt lefverne och vara dygdig; man bör göra hvar man rätt, och lefva anständigt. Men att börja på att grubbla, och sukka[,] vara ängslig, svärmodig och tungsint, det duger intet; sådant är bara svärmeri och ett onödigt grubbel. Nog blir man salig med mindre grubblande: Jaså! Hvarföre grubblade då Luther i flera år, innan han kom till Trona? var det ett onödigt Grubbel, som Luther hade? Eller Tron I, att Luther har grubblat tillräckligt för oss allihop, så <sida21> vi behöfva icke hafva något bekymmer om den saken, huru vi skole komma till himmelriket. kanske vi behöfva endast tro att Luther har grubblat tillräckligt för oss, så blifve[r vi] väl salige. Men Jag menar, att hvar och en bör grubbla innan han kan komma till samma Tro, som Luther hade. Men innan en människa kan börja på att grubbla, måste Samvetet blifva up[p]väckt. med ett sofvande samvete, kan ingen <sida22> hafva ett rätt bekymmer om sin själs salighet: men huru skall Samvetet kunna väckas hos en sådan människa, som med flit döfvar samvetet med supande, drickande[,] kalaserande eller med allehanda syndiga nöjen och tidsfördrif, som drifva bort allt bekymmer. huru skall samvetet kunna väckas hos en sådan människa, som tror sig redan vara en christen utan ånger, utan omvändelse utan bättring, utan nyfödelse? En människa som aldrig har varit väckt, eller om hon <sida23> någon gång varit väckt men aldrig kommit till trona; eller om hon till och med haft en lefvande tro, men fallit af ifrån nåden, En sådan människa inbillar sig, att Gud är nådig[;] och på den stulna nåden syndar han och lefver, som de sorglösa lefva: En sådan människa måste falla i förtviflan, när döden kommer. Här hjälper intet att streta emot. Utan du måste följa med, ty döden krusar icke för någon. Detta vet du o! människa[.] Du vet, att du måste fara hädan, men vet icke ditt slutliga öde, om <sida24> det icke har gått med dig som med Paulus, när han trodde sig göra Gudi en tjenst dermed, att han förföljde de Christna[,] han blef fasttagen i syndaloppet. Han fick höra, att det var Jesus han förföljde, när han förföljde de Christna. Han inbillade sig, att de christna voro svärmare och [<och> upprening] villo[-]andar, som skulle utrotas med den verldsliga Lagens magt. Huru kunde Paulus vara så blind[,] han, som var en lärd <sida25> man och hade gått i skola hos den skrift[-]lärde Gamaliel? Monne icke djefvulen hade slagit honom med blindhet? Och likväl säga alla sorglösa och nådatjufvar: Nog veta vi, huru en sann christen bör vara, men vi göra icke derefter, som vi veta. Men huru kom det då till, att Paulus före sin omvändelse var så blind, att han icke vis[s]te annat, än att den sanna christendomen var ett ohyggligt svärmeri? Monne <sida26> icke samma blindhet ännu vara rådan[-]de ibland dem, som hata de christna, och anse dem för svärmare[,] kättare och villoandar, som böra utrotas med eld och svärd, eller med den verldsliga lagens magt. Just deruti består blindheten att den falska christendomen uppenbarar sig för den

4 BÖNDAGEN 1857 OTTESÅNG

blinda verldshopen, som en sann Christendom, men <sida27> den rätta christendomen uppenbarar sig för verlden, som svärmeri, skrymteri[,] vidskeppelse [vidskeppelse], och andelig högfärd. Vore icke verlden så förblindad af Satan, skulle den säkert blifva väckt och komma till en sann christendom[.] Men emedan verlden är slagen med blindhet på samma sätt som Paulus före sin omvändelse, just derföre måste den blinda verldshopen hata, förakta och smäda de christna, hvarhändst de <sida28> uppenbara sig för verlden. Men sådana christna, som tiga och samtycka till allt hvad verlden gör och låter sådana christna hatar ingen. Vi hafva nu i det foregående visat med Davids ord, huru en döende christen prisar Guds nåd, när hans yttersta vilja blifver upfyld i afseende på den sanna christendomens framgång. Men detta kan icke en ochristen göra, som är fast uti verlden, ända till sista ögonblicket af sin lefnad. En naturlig människa har största bekymret om sina skatter, när han skall skiljas hädan. Och har hon icke annat än trasor, så har hon äfven bekymmer om dem, att de icke må för<sida29>skingras. Ack, hvad det ändå är usselt beställt med en människa, som icke har fått de himmelska skatterna, emedan hon icke har sökt dem i nåda tiden. Hon är ussel och Eländig redan här i lifvet, när han är utan Gud, men allra uslast är han, när han skall skiljas hädan, utan hopp utan förtröstan, utan visshet om ett bättre lif efter detta. Söker fördenskull med alfvare att i mågen finna, det som David fann, Nemligen den eviga friden. <sida30> Och låten icke bedåra eder af verlden, som bjuder eder sina skatter, och sin bedrägliga härlighet, ty verl[-]den måsten I snart lemna. Men den är salig, som kan lemna verlden med glädje och frid i förtröstan på den store korsdragaren, Försonaren och den törnekrönte Konungen, som hafver återlöst de fångar Arma ifrån döden och djefvulens våld, men de, som rista[?] sina hufvuden vid korset, och smäda honom med sitt ogudaktiga och obotfärdiga lefverne, de hafva ingen lott eller arfvedel <sida31> i hans rike; de måste gå bort med skam; och få sin lön af djefvulen och verlden, som de fikat efter; de måste få sin lön i de eviga qvalen, när de inom kort tid förlora allt, det käraste och dyrbaraste som de älskat i verlden: ty redan detta är en plåga, att på en gång mista det käraste man eger. Dertill komma de eviga samvets förebråelserna för det de föraktat både Guds ord, och de christnas varningar i nådatiden. Allt detta måste <sida32> falla tungt på de obotfärdigas hufvuden, när de omsider märka, att de äro på galig väg. Men de få själar, som följt Davids, profeternas, Lärjungarnes och [<och> upprepnig] Christi fotspår, uti ånger öfver sina synder, uti kors och bedröfvelse, uti försakelse och tålmod, uti en rätt tro och förtröstan på den som lidit hafver döden för våra synder, de skola få sin yttersta vilja up[p]fyl[l]d, de skola få se Gud och den han sändt hafver Jesum Christum. De skola samlas till sina fäder i glädje och frid, och Herren skall aftorka deras tårar, och gifva dem lifsens krona.

—
Original / Merikallios samling / Uleåborgs landsarkiv

I marginalen på sidan 3 finns finsk text som återges här. Föfattaren till dikten är okänd:
[Lauluni taas alkaisin / Ja kokkoon runoaisin / Pajalasta laulaisin / Ja lähdöst Juttelisin. / Että taas mun pitä lähteä / Ja kuljeskella pojjes / Että taas mun tullee lähtö / ja oikaista täädä pojjes. / Sentähden jätän hyvästiä / Kaikill tutuilleni]